

KÚRIA

Bfv.I.10/2013/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év március hó 11. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A magánokirat-hamisítás vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Városi Bíróság B.1725/2004/4. számú ítéletét **hatályában fenntartja.**

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 3000 (háromezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Győri Városi Bíróság a 2005. január 12-én kihirdetett és perorvoslatok hiányában első fokon jogerőre emelkedett B.1725/2004/4. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondotta ki magánokirat-hamisítás vétségében. Ezért 200 napi tétel - napi tételenként 450 forint - pénzbüntetésre ítélte és rendelkezett az összesen 90.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetés esetén fogházbüntetésre átváltoztatásáról is.

A terhelt perújítási indítványát a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság, illetve a Győri Ítéltábla elutasította.

A városi bíróság lényegében az alábbi tényállást állapította meg:

W. Zs. 2002. szeptember 9. napján a S. lakását értékesítette N. J-né sértettnek 8.318.400 forint vételárért.

Az adásvételi szerződést ügyvédként a terhelt készítette el,

azonban hanyagságból az előírt határidőben nem nyújtotta be azt a Földhivatalhoz.

Az adásvételi szerződésnek a S. Földhivatalhoz tulajdonjog bejegyzése végetti benyújtására csak 2003. május 7. napján került sor. A benyújtást megelőzően a terhelt a 2002. szeptember 9. napján kelt adásvételi szerződésen a keltezés dátumát átfestette és azt kézírással 2003. május 5. napjára javította, majd az ekként hamisított szerződést nyújtotta be a Földhivatalhoz.

A jogerős határozat ellen a Be. 416. § (1) a), b) és c) pontjára hivatkozással a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, felmentésért, illetőleg hatályon kívül helyezés mellett az eljárás megszüntetése, másodlagosan a városi bíróság új eljárás lefolytatására utasítása érdekében.

Indítványában alapvetően a törvényes vád hiányára [Be. 2. §-a] hivatkozott, kifejtve, hogy a vád nem tartalmazta a Büntető Törvénykönyvbe ütköző magatartás leírását, nevezetesen azt, hogy a szerződés dátumának átjavítása kinek az akaratából történt. Álláspontja szerint ugyanis, bűncselekményről nem lehet szó, ha az átjavítás - mint jelen esetben is - a felek akaratából történt. Ezzel összefüggésben vitatta a bűnösségét.

Arra is utalt, hogy a bíróság indokolási köteletségének nem tett eleget. Nem adott számot arról, miképpen értékelte a bizonyítékokat, jóllehet ennek kifejtése az ún. rövidített indokolású határozatoknál sem maradhat el.

Álláspontja szerint az ítéleti tényállás iratellenes. A városi bíróság az ügyet megfelelően nem derítette fel. Tényállásában ugyan rögzítette, hogy a kérdéses okirat meghamisításra került, ám azzal kapcsolatban, hogy mi volt a felek valós akarata, megállapításokat nem tett.

Ténylegesen viszont az átjavításra a felek akaratának megfelelően, azért került sor, mert nevezettek a szerződést fedezetül szánták, azt csak későbbi időpontban kívánták a Földhivatalhoz benyújtani. Egyébként utólag tudomást szerzett arról, hogy a felek ezen - az általuk tett tanúvallomásokkal ténylegesen ellentétes - álláspontjára egy, az eljárás megindítása előtt újabb, - más ügyvéd által - 2003. május 20. napján készített, a kérdéses korábbi szerződést módosító adásvételi szerződés megszövegezése is utal.

A Legfőbb Ügyészség a BF.84/2013. számú átiratában - és képviselője

a nyilvános ülésen - a támadott határozat hatályban fenntartását indítványozta.

Az ügyészi álláspont szerint az indítvány részben törvényben kizárt módon a jogerős határozatban megállapított tényállást támadja. Az irányadó tényállás alapulvételével viszont a városi bíróság a büntető anyagi jogszabályok törvényes alkalmazásával állapította meg a terhelt bűnösségét, törvényes a jogi minősítés valamint a kiszabott büntetés is.

A bíróság határozata mentes a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt jogszabálysértésektől is. A Győri Városi Ügyészség vádirata megfelel a Be. 2. § (2) bekezdése követelményeinek, tartalmazza a terhelt büntetőtörvénybe ütköző cselekményének leírását, a szerződés meghamisítását és felhasználását. Továbbá a bíróság a Be. 259. § (2) bekezdése szerint törvényesen alkalmazott rövidített indokolást első fokon jogerőre emelkedett ítéletében, ekként a Be. 373. § (1) bekezdés III/a. pontja szerinti eljárási szabálysértés sem valósult meg. Az indokolási kötelezettség teljesítése ugyanis nyilvánvalóan a kötelezettség törvényi terjedelmétől függ, és a Be. 259. § (2) bekezdése e tekintetben az általánoshoz képest speciális szabályt tartalmaz.

A terhelt a nyilvános ülésen felülvizsgálati indítványát fenntartotta, és a védő is az indítványban foglaltaknak megfelelő határozat meghozatalát kérte.

1/ A Kúria a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak találta.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálatban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és az a felülvizsgálati indítványban nem is támadható.

A bizonyítékok értékelésének vitatása, az iratellenes tényállásra hivatkozás, a tényállás támadása felülvizsgálat alapja nem lehet.

A felülvizsgálati indítványban a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozó anyagi jogi támadás arra lett alapítva, hogy a szerződés dátumának a terhelt, mint ügyvéd általi utólagos megváltoztatása a felek akarata szerint történt, ezért az okirat ténylegesen nem volt valótlan tartalmú. Ezt az irányadó tényállás nem rögzíti. Ekként az indítvány eltérő tényálláson alapszik.

Eltérő, az ítélet által nem rögzített tény figyelembe vételével pedig nem vizsgálható, hogy a bűnösség megállapítása vagy a jogi minősítés tekintetében az ítélet anyagi jogsértő-e.

Az irányadó tényállás alapján viszont megvalósult anyagi jogszabálysértésre az indítvány maga sem hivatkozik.

2/ Egyebekben a felülvizsgálati indítvány alaptalan.

A törvényes vád Be. 2. § (2) bekezdésében meghatározott fogalmának az adott eset viszonyában történő értelmezése, nevezetesen az, hogy a „büntetőtörvénybe ütköző magatartás” leírásának tartalmaznia kell-e azt is: kinek az akaratából történt a szerződés dátumának átírása, feltételezi a magánokirat-hamisítást megvalósító cselekvőség törvényi követelményeinek vizsgálatát.

A magánokirat-hamisítás elkövetési tárgya olyan okirat, amely hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú. Közömbös a tényállásszerűséget illetően, hogy a hamisítást, a valótlan tartalmat ki idézi elő.

Az elkövetési magatartás, - amelynek kifejtésével a bűncselekmény befejezett -, az elkövetési tárgy bizonyításra felhasználása, annak tudatában, hogy az hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú.

Jelen esetben az nem vitatott, hogy a vádirat tartalmazza a keltét illetően valótlan tartalmú szerződés bizonyításra felhasználásának tényét.

Az pedig nyilvánvalóan jogi következtetésre tartozó kérdés, hogy a szerződés valótlan tartalmáról a terhelt tudott. Ez a jelen esetben egyértelmű, mert ő idézte elő a valótlan tartalmat.

A vád törvényessége szempontjából tehát az az eldöntendő kérdés: a vádiratnak rögzítenie kell-e, hogy a szerződés dátumának változtatása nem a szerződő felek akaratából történt. Ez feltételezi az abban történő állásfoglalást, hogy a felek akarata szerinti dátum-átírás valóban nem bűncselekmény-e.

A Kúria álláspontja a következő:

Az ingatlanra vonatkozóan kötelező írásbeli formájú szerződés akkor, abban az időpontban jön létre, amikor azt az utolsó szerződő fél is aláírja.

Ebben az időpontban a kötelelem a szerződésbeli szolgáltatásokra létesül.

Ha a szerződést kötő felek ettől bármilyen kérdésben, - tehát a kötelelem keletkezésének időpontja tekintetében is - el kívánnak térni, azt a szerződés írásbeli módosításával tehetik. Az írásbeli módosítást nem helyettesíti a szerződési dátum átírása [az eredeti dátumú kötelelem megszüntetése, és új dátummal kötelelem keletkeztetése a törvényes út].

Következésképpen még abban az esetben is hamisított, illetve valótlan tartalmú egy megváltoztatott dátumozással ellátott szerződés, ha a dátumváltoztatás megfelelne a felek akaratának.

A vádirat tehát pusztán a hamisítás folytán valótlan tartalmúvá vált szerződés bizonyításra felhasználásának leírásával megfelel a törvényes vád követelményének.

Az indokolási kötelesség teljesítésének kérdése a támadott határozat vonatkozásában felülvizsgálati okként nem volt vizsgálható (EBH. 2006. 1498.). A Be. 423. § (2) bekezdése értelmében ugyanis a felülvizsgálati indítványt a jogerős ügydöntő határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Az indokolási kötelesség feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező megsértését a 2006. évi LI. tv. 2006. július 1-jei hatállyal vezette be (a 2006:LI. törvénnyel módosított 1998:XIX. törvény 373. § (1) bekezdés III. pontja).

Ezen időpontot megelőzően - tehát a támadott határozat jogerőre emelkedése idején is - az indokolással kapcsolatos eljárási hiba csak relatív eljárási szabálysértés, amely felülvizsgálat alapja ekkor sem lehetett.

Megjegyzi a Kúria - egyetértve e tekintetben a Legfőbb Ügyészség álláspontjával - ha az első fokú bíróság ítélete fellebbezések hiányában jogerőre emelkedett, a Be.259. § (2) bekezdése szerint az írásbeli ítélet ún. egyszerűsített indokolással is készülhet. Az ekként

megszerkesztett ítéletben pedig a bíróság mindenben teljesíti indokolási kötelességét, ha az tartalmazza a történeti tényállást és az alkalmazott jogszabályokat.

Ehhez képest nem róható fel (sem abszolút, sem relatív) eljárási szabálysértésként, hogy a rövidített ítélet nem tartalmazza a bizonyítékok értékelését.

A fentiekből következően - arra is tekintettel, hogy hivatalból történt vizsgálata során a Kúria más hatályon kívül helyezést kötelezővé tevő eljárásjogi okot [Be. 373. § (1) bekezdés I/c. pontja, illetve II-IV. pontja] sem észlelt - az eljárási szabálysértésre hivatkozás minden tekintetben alaptalannak bizonyult.

Ezért a Kúria a támadott határozatot a Be. 426. §-a alapján eljárásjogi okból hatályában fenntartotta.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye [Be. 416. § (4) bekezdés b) pont]. Sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt

*nem nyújthat be [Be. 418. § (3) bekezdése és 421. § (3) bekezdése].
Ilyen esetben a bíróság a határozat hozatalát is mellőzheti.*

*Végzését a Kúria a Be. 420. § (1) bekezdése szerint nyilvános
ülésein hozta meg.*

Budapest, 2013. március 11.

*Dr. Belegi József s. k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Péter s. k.
előadó bíró, Dr. Mezőlaki Erik s. k. bíró*

A kiadmány hitelével:

AIné írnok